

एते शान्तभयाः प्रोक्ताः प्रमोदा ये च वै शिवाः ।
 ध्यानन्दाश्च सुखाश्चैव क्षेमकाश्च नरैः सह । वर्षांश्चमा-
 चारयुता देशास्ते सप्त विश्रुताः । आरोग्या बलिनश्चैव
 सर्वे मरणवर्जिताः । अथसर्पिणी न तेष्वस्ति तथैवोत्-
 सर्पिणी पुनः । न तस्मास्ति युगावस्था चतुर्युगकृता
 कश्चित् । त्वेतायुगसमः कालस्तथा तत्र प्रवर्तते । शाक
 द्वीपादिषु ज्ञेयं पञ्चस्तेषु सर्वशः । देशस्य तु विचा-
 रेण कालः स्वाभाविकः स्मृतः । न तेषु सङ्करः क-
 श्चित् वर्षांश्चमकृतः कश्चित् । धर्मस्य चाव्यभिचारादेकान्त-
 सुखिनो जनाः । न तेषु माया लोभो वा ईर्ष्यास्रया
 भयं कृतः । विपर्ययो न तेष्वस्ति तद्वै स्वाभाविकं
 स्मृतम् । कालो नैव च तेष्वस्ति न दण्डो न च दा-
 ण्डिकः । स्वधर्मेण च धर्मज्ञास्ते रक्षन्ति परस्परम् ।
 शाकचुक्रिका स्त्री शाकेषु मध्ये चुक्रिका । चिञ्जायां
 राजनि ।

शाकट न० शकटाय हितम् अण् । १ शकटसम्बन्धियुगादौ
 २ शकटयोद्धरि च भेदि । ३ शकटघातके दृष्टे राजनि ।
 ४ धवदृष्टे च पु० रत्नमा० ।

शाकटायन पु० व्याकरणकारके सुनिभेदे "इन्द्रश्चन्द्रः काश्च
 जत्स्त्रापिशची शाकटायनः । पाणिन्यभरजैनेन्द्राः ज-
 यन्त्यष्टादशान्दिकाः" कविकल्पद्रुमः ।

शाकटिक पु० शकटेन चरति टञ् । शकटेन गन्तरि ।

शाकटीन पु० शकटः परिमाणमस्य खञ् । विंशतितुला-
 परिमाणे हेमच० । [शाकटद्वयादयोऽप्यत्र ।

शाकतरु पु० शाकाख्यः तरुः । (सेगुण) दृष्टे शब्दच० ।

शाकपत्त पु० शाकस्येव पत्तमस्य । शिप्रुदृष्टे राजनि ।

शाकबालेय पु० बलये हितम् ढक् शाकप्रधानो बालेयः ।
 ब्रह्मयष्टिकायाम् शब्दच० । [क । तत्रैव त्रिका० ।

शाकबिल्व पु० शाकोऽपि बिल्व इव । वात्ताको जटोऽस्त्वर्थे
 शाकम्भरी स्त्री शाकैर्विभर्त्ति भृ-खच् सप्त च । "भरिष्यामि
 सुराः शाकैरादृष्टेः प्राणधारकैः । शाकम्भरीति
 विख्यातिं तदा यास्याम्यहं भुवि" देवीमा० निरुक्ता-
 याम् १ दुर्गायाम् । २ रोमकान्तर्गतशाकम्भरनगर्यां न० तत्र
 भवं क् । शाकम्भरीय लवणभेदे न० "शाकम्भरीयं कथितं
 गङ्गाख्यं रोमकं तथा । गङ्गाख्यं लघुवातघ्नमत्युष्णं
 भेदि पित्तलम् । तोष्णं व्यशायि सृष्ट्याश्वाभिप्रान्दि
 कटुपाकि च" भावप्र० ।

शाकयोग्य पु० शाके तद्गुण्ये योग्यः । धन्याके राजनि ।

शाकराज पु० शाकेषु राजते अच्, शाकानां वा राजा
 टच् समा० । वास्तूकशाके राजनि० ।

शाकल पु० व० व० शकलेन ऋषिणा प्रोक्तमधीयते अण् ।
 १ शकलर्षिप्रोक्तकत्यादिपन्थाश्चेत्तृषु । तेषां संघोऽङ्को
 घोभो वा पुनरण् वुन् वा । शाकल शाकलक वा ।
 १ तत्समूहे २ तदङ्के ३ तद्गोत्रे च पु० । अङ्कः परस्पर
 सम्बन्धः" सि०को० ।

शाकलिक त्रि० शकलखेटं ढक् कात्या० वार्त्ति० । शकल-
 सम्बन्धनि पक्षे अण् शाकल तत्रार्थे । [शाके त्रिका० ।

शाकवीर पु० शाकेषु वीरः वीर्यांशायकत्वात् । १ वास्तूक-

शाकशाकट न० शाकस्य स्त्री शाकटच् । शाकस्त्रे ।
 शाकटिनच् शाकशाकटिन अत्रार्थे हेमच० ।

शाकश्रेष्ठ पु० शाकेषु श्रेष्ठः । १ वास्तूकशाके शब्दर० । २ जी-
 वन्त्यां श्वार्त्ताको स्त्री हेमच० । [लुप्ते राजनि० ।

शाकाङ्ग न० शाकस्य तद्गुणस्वाङ्गसुपयोगि । १ भरिचे २ डोडी-

शाकान्त न० शाकमेवास्तम् । दृष्टान्ते राजनि० ।

शाकान्तभेदन न० शाकरूपम् अस्तं भिनक्ति भिद-ल्यु ।
 १ चुकं (चुकोपालङ्ग) राजनि० । [दृष्टे राजनि० ।

शाकालावु स्त्री शाकप्रधानालावुः । अलावुभेदे राजालावु
 शाकाष्टका स्त्री शाकेन कर्त्तव्या अष्टका । गौणपाल्युन०
 कल्याणस्याम् अष्टकाशब्दे ५१६ पु० दृश्यम् ।

शाकिनी स्त्री शाकमस्त्यस्याः उत्पद्यत्वेन इति । १ शाकभव-
 नयोग्यायां भूमौ गृहवाटिकायाम् २ देवीसहस्ररीभेदे च ।
 "शाकिनी योगिनी वैव खेचरी शाकिनी तथा । दिक्षु
 पूज्या इमा देव्यः सुविद्विफलदायिकाः" कात्या० कल्प० ।
 कण्ठदेशस्थे विशुद्धाख्ये चक्रे स्थितायां ३ देवीशक्तौ च
 "विशुद्धाख्ये महाचक्रे षोडशस्तरसंयुते । सदाशिवं
 शाकिनीञ्च विन्यसेत् पूर्ववत्ततः" तन्त्रसा० ।

शाकुण पु० शक-वा० लण् । परतापके शब्दमा० ।

शाकुन पु० शकुनं शुभाशुभसूचकं निमित्तमधिकृत्य कृतो
 ग्रन्थः अण् । शकुनज्ञानसाधने ग्रन्थे (शाकचरित) ।
 "शुभाशुभज्ञानविनिर्णयार्थं हेतुवर्थां यः शकुनः स
 उक्तः । गतिस्तरालोकनभावचष्टां संकीर्त्त्याकोद्दि-
 पदादिकानाम् । लोकोऽसुना शाकुनसंज्ञकेन ज्ञानेन
 विज्ञातसमस्तकस्मां । नापायकूपे पतति प्रसर्पन् शास्त्रं
 हि दिव्या दगतोन्द्रियेषु" वसन्तराजः ।

शाकुनिक पु० शकुनेन पक्षिबधादिना जीवति ढञ् ।
 पक्षिघातके अमरः ।